

Degana de les ponentes del Centre d'Estudis, Feli Miyares ocupa de nou la tribuna per parlar del Museu; abans fa l'advertiment de que, la família Estrada-Miyares és molt democràtica pel que no vol pas dir estar d'acord amb els assumptes del Museu, i d'altres, per la natural independència de criteris entre ells. Aclareix també que el temari pensat primer havia de tractar de la participació dels escolars a l'esport —que deixa per altra ocasió— però va decidir-se per «El Museu que convindria a Granollers».

Comença per l'evolució del concepte de Museu, de des de tres segles abans de Jesucrist, per seguir envers les directrius de la ciència museuística actual i l'opcionalitat de possibilitats pel Museu de Granollers, ja que la seva vida en família respira també baix els impulsos del Museu. Dóna compte d'una anècdota procedent d'Holanda, protagonitzada entre la seva filla i un catedràtic holandès que té interès en visitar el Museu granollerí esperonat per haver-lo trobat en una Guia d'Espanya escrita en holandès.

Exposant que li agradaria la col·laboració dels auditors, anà desenvolupant la disertació sobre els començos de la cultura museuística encara que, de forma seriosa no va començar fins a principis del segle XIX en que s'inicià la socialització de la cultura, proliferant al compàs dels congressos i de les reunions d'estudis. Segons una autoritzada opinió «...els museus són una peça cabdal i insubstituïble per omplir els buits de la nostra educació...»

A propòsit de l'enquesta realitzada per la Jove Cambra de Barcelona l'any 1971, entre altres coses, diu: «...algunes idees podrien servir per ajudar a començar bé la nova estructuració que es pot donar al Museu de Granollers, que tingui ocasió de poder obrir les portes amb totes les tècniques que l'avui abundosa ciència museuística ha posat a disposició d'arquitectes i conservadors.»

No tenim necessitat d'inventar res. Arreu trobarem teories i realitzacions que poden servir de model. Amb les 469 publicacions, entre llibres i articles sobre Museus, de l'any 1970, hi ha material suficient. «...crec, un deure urgent i greu, que els responsables de posar en marxa el Museu, tinguin ben present que, sense deixar de banda —perquè és molt important— l'ambientació estètica, procurin que els objectes exposats de la nostra cultura, present o passada, desvetllin la curiositat i empenyin a examplar els coneixements del passat, del present i de la seva projecció cara el futur.»

Recorda que, molts anys enrera, sens ajudes ni medis de cap mena, amb entusiasme, coneixements i una bona fe extraordinària, uns quants granollerins varen posar el pilar que ha permès arribar a disposar avui d'un Museu amb unes possibilitats infinites.

El número extraordinari de «VALLES», dedicat per complert al aleshores reestrenat Museu, diu que el 20 de maig de l'any 1932 va néixer oficialment el Museu de Granollers i del Vallès Oriental. L'inventari del fons inicial del Museu, eren: 27 obres artístiques, 29 peces de numismàtica, 3 d'indumentària, alguns fòssils i mostres de minerals; dos anys més tard, el 26 d'octubre del 1934, amb visió de futur, un Decret de l'Alcaldia creà el Patronat del Museu-Arxiu de Granollers. L'incipient Museu, de moment, va servir perquè —durant la guerra del 36— poguessin ser salvades moltes obres artístiques importants, que, d'altra manera, s'haurien perdut per sempre.

Precisament moltes de les obres recollides i no reclamades pels seus propietaris, varen constituir el fons del refet Museu, amb objectes dignes, alguns d'especial qualitat, que gràcies a l'esperit organitzador d'Antoni Jonch, el primer Conservador, varen quedar relativament ben instal·lades a can Molina, avui Ambulatori de la Seguretat Social.

Remarca la importància que ha tingut la conservació de tot el material, així com la cura, l'amor, el mimo que hi varen posar els seus cuidadors senyors Manel, Gurri i Torres, recordant que, si avui es disposa d'un Museu de continent magnífic, no ha estat pas per generació espontània.

«Des de que per raons de seguretat, degut al mal estat de l'edifici es va tenir de tancar el vell per allà el mes de maig de 1964, mols dels que avui són aquí, i d'altres que també estimen de debò Granollers i el seu passat, no varen caïr fins que l'edificació del nou Museu es va posar en marxa. I el nostre Centre d'Estudis com a Entitat, no es va pas quedar al marge del pidolament.»

«Disposem de Museu construït de nova planta, amb una superfície de 2.584 metres, de cinc plantes a deu nivells, amb magatzems, sala d'actes, bar, taller de restauracions —tot de construcció sòlida, estètica— que omple totes les condicions de seguretat i comoditat.»

Pel fet de ser Museu Municipal, no haurà d'estar sempre pendent de Direccions Generals, amb els consegüents encotillaments que no deixen fer res de bo; disposarà de menys diners, però podrà administrar els que tingui d'acord amb el que consideri més convenient. Recordem —valdrà la pena repetir-ho sovint— que els donatius a entitats culturals degudament reconegudes, serveixen per a la desgravació de la Renda, el que podria representar una bona font d'ingressos. Construït el Museu de nova planta, estalvia els greus problemes, als quals han de donar solució els conservadors de Museus antics, per adequar-los a les normes de la ciència museuística moderna.

Diu la ponent:

«Quin personal és necessari per tenir al Museu en marxa?... Deixant de banda el subaltern, per ara només puc parlar d'un bon administrador, i jo en sé un, que si no fos perquè els deportistes no se'l deixarien escapar, el fitxaria tot seguit. Perquè pensem que abans de parlar de personal, potser hauríem de saber quina funció és la que el Museu s'ha proposat de dur a terme. I això és el que jo, per més que ho he intentat no n'he pas pogut treure l'aigua clara.» «...no és gens estrany que, després de tanta anys de 'yo me lo guiso yo me lo como', el Municipi, que sembla que ara per ara és l'empresari, no hagi cregut necessari dir-nos al

rants, una mena de comodín pel que surti o un Museu de debò: arqueològic, de Belles Arts, mixte.»

«...crec que podríem refer la nostra història i establir la comunicació, la comprensió i el llaç d'unió entre el passat i el futur, tan necessari pel desenvolupament espiritual del nostre poble. Es podria presentar una col·lecció, degudament ambientada, amb les explicacions aclaridores més adients, particularment l'orde gràfic i amb una quantitat més o menys nombrosa de materials, però suficients per a donar una bona visió de la successió de les diverses cultures, una completa seqüència des dels nostres més antics predecessors —per ara— els dels sepulcres de fossa neolítica, fins al moment en que la nostra vila —allà pels segles XVI i XVII— va assolir ja una personalitat ben definida. Ben triat el material, es podrien exposar les següents mostres del nostre poblament antic:

Es podria començar per exhibir algunes peces del Paleolític Superior —aurinyacianes i solutrianes— d'uns 20.000 anys d'antiguitat.

Aixovars funeraris de sepulcres de fossa neolítica (d'uns 3.000 anys a 2.500 abans de J.C.).

Fragments ceràmics del Neolític final, anomenat Verasslà, d'uns 2.500 a una 2.200 anys abans de J.C.

Una representació gràfica dels Dolmens de la comarca, amb els materials trobats del 2.200 al 1.700 anys abans de J.C.

Peces senceres, algunes molt boniques, i rebutjos recollits en els nombrosos tallers de sílex trobats als aentorns de Granollers (2.200 al 1.200 a. J.C.).

Collarets del Bronze Mig de la Cova de les Madrigueres, de Biques (1.500 a. J.C.).

Materials esporàdics del Bronze Final (1.000 a. J.C.).

Ceràmica cèltica de la 1.ª època. Segle VIII abans de J. C.

Materials de la tomba d'un guerrer celta de la 2.ª època. Segle VI abans de J.C.

Ceràmica ibèrica pintada i sense pintar. Del 550 al 150 abans de J.C.

Monedes de la Lauro Ibèrica. Del 125 al 100 a. J.C.

Materials diversos de «vila» romana de la Presó de Granollers, amb els seus remarcables mosaics. Del segle I abans de Crist al segle V després de Crist.

Materials dels jaciments romans de la comarca.

Materials visigòtics trobats a Granollers. Segle VI després de Crist.

I, finalment, les encunyacions de moneda granollerina del 1500 i 1600; menuts i pallofes.

«El Museu no pot ser de cap manera estàtic perquè quedaria antiquat i acabaria desapareixent. El Museu ha de ser dinàmic i, de manera particular, en el que fa referència al seu passat, ja que degut a la constant investigació i a l'ajut dels sofisticats mitjans que la tècnica ha posat al seu servei, la ciència arqueològica evoluciona tan ràpidament que, fins i tot entre els més destacats especialistes, s'entaulen àmplies discussions a l'hora de replantejar-se teories i punts de partida per a una encertada classificació de materials.»

El Museu passiu, guarda-objectes, no té raó d'existir, a excepció dels que —per la seva qualitat específica— fugen ja de la tasca divulgadora, per esdevenir llocs de visita per especialistes ja iniciats. Però, aquest ja no és el cas que afecti a Granollers.

Ací a Granollers, si els de la «Secció Arqueològica» es procuren una Biblioteca especialitzada al dia, un bon arxiu de diapositives i si, d'una manera sistemàtica i seriosa, es proposen dur a terme una bona tasca divulgadora, ajudada amb l'exposició dels materials ja esmentats, poden, amb medis ben modestos, aconseguir un puntal per més endavant organitzar cursos i seminaris, emprendre tasques d'investigació i salvament de jaciments, establir intercanvis científics i, en definitiva, aixecar el nivell cultural dels ciutadans, que és, en realitat, la tasca que justifica la pervivència d'un Museu local.

Què hem de dir de les exposicions itinerants, avui tan útils per fer arribar a tothom el coneixement de diferents facetes de la nostra cultura que sense aquest medi de difusió quedarien inèdites per una bona part de la gent?

Val la pena sospesar si les despeses, sovint fortes, de moltes d'aquestes exposicions, resulten rentables de cara a l'objectiu educatiu que es persegueix.

Cal no considerar-les mai com un fi en elles mateixes, sinó únicament un medi, gràficament demostratiu, del plantejament educatiu d'una matèria prèviament determinada.

Les exposicions mòbils —que poden ser amb materials del propi Museu, amb intercanvi d'altres, o de diverses procedències— si se'n vol treure un rendiment, requereixen uns plantejaments que fugen molt d'aficions i preferències, i necessiten un pla pedagògic molt ben estructurat i gens fàcil de dur a terme.

«Valg a donar un exemple personal d'aquest problema. En ocasió de l'últim Festival Bach, que tingué lloc en el Museu de Granollers fa uns mesos, s'hi organitzà a l'hora una Exposició d'Instruments musicals que, al meu entendre, no estava gens en línia amb les directrius museuístiques. Vull dir que, si l'objectiu —i això sembla quedar ben clar— és il·lustrar, jo valgué sortir molt més desil·lustrada que quan valgué entrar. I consti que valgué posar molt bona fe en fer lligar la "música de Bach" amb els "Instruments exposats".»

Feli Miyares tractà de la conveniència de les Seccions Infantils en els Museus, amb tota la complexa i delicada problemàtica que comporta.

Com de costum, acabada la ponència de la senyora Miyares, s'obrí diàleg que resultà molt animat.

S'anuncià la propera ponència, darrera del Curs, pel dilluns, 6 de juny, a càrrec del doctor Salvador Llobet; sessió en la que serà facilitada la relació de ponents pel proper Curs 1977-78.

FERRAN SALAMERO i Colomades